

T(R)ÒPICS

Shakespeare, periodista 'freelance'

MARCEL·LÍ BORRELL
COL·LABORADOR PERIODÍSTIC

Amb puntualitat anglesa arriba a les pantalles el *shakespeare* de guàrdia: *El mercader de Venècia* –vegeu cartellera, *please*–, comèdia transvestida i cruel del cig-ne d'Stratford quan encara era aneguet lleig de 33 anys. Després vindrien els plats forts, *Henry's*, *Juli Cèsar*, *Hamlet*, *Otel·lo*, *Macbeth*, *Rei Lear*. Al seu *Mercader* Will fa provatures i posa a parir els jueus en la persona de Shylock. Bloom (Harold que els mata ben morts) ha dit, si fa no

fa, que és una comèdia còctel: tres quartes parts de romanticisme amb dona morro fi, i una part de drama religiós amb mercader cristià i banquer jueu que s'odien com el Maragall i el Mas. Antisemitisme visceral per una lliura de carn, tres cofres –i tres cafres–, perfums homosexuals –Antonio i Basanio, amor fou impossible, joc d'anells i molt de virulència irònica. Un (súper)mercat de carns selectes i parc temàtic de racismes ordinaris.

Però el *Mercader* és excusa per (tornar) a parlar del vell conflicte: és possible portar al cinema obres de teatre? *Shakespeare in movie*? Per descomptat, no. El teatre és actors

de carn i ossos damunt l'escenari compartint espai i temps amb l'espectador, amo i senyor de la funció. Shakespeare escrivia paraules per ser escoltades per un públic present que, alhora, replicava l'espectacle. Teatre filmat? *Vade retro*: si és filmat ja no és teatre, és cinema bo o dolent. De Shakespeare es pot aprofitar arguments i històries, personatges i punt. Quan en el segle XIX Verdi operava *Macbeth* i Gounod *Romeu i Julieta*, els burgesos sabien que no era Shakespeare l'autor. Michael Radford és l'autor del *Mercader de Venècia* a les sales cinematogràfiques. I Shakespeare, fòssil vampiritzat. Però la fal·làcia lletraferida s'expan-

deix des dels centres d'Alta Cultura –universitats i instituts d'estudis– consideren el teatre estricta literatura. L'ou o la gallina. Com és, cagoulou, que els guions cinematogràfics no són momificats com literatura? I per molts anys. Virginia Woolf ho veia clar al dir que el cinema hauria de captar tots els tipus de pensament que brollen de les paraules, però no pas les paraules. Deixem tranquil al poeta de l'escena. Els cinèfils afirmen que Shakespeare és el millor guionista que ha existit mai. Per aquesta penya Shakespeare hauria d'haver nascut a Hollywood. S'equivoquen. De viure avui, l'ambiciós Will seria periodista *freelance* i, tan aviat com pogués, Murdock o Polanco mediàtic controlant premses, ràdios i televisions. Tindria clar que els dramaturgs, aquells que escriuen sobre la realitat i la recreen, no perden el temps des dels escenaris.